

لوايح كچ، قوانين معوج

کامبیزنوروزی

حقوق دان

خشت اول گر نهد معمار كج / تا نژيا می‌رود دیوار كج

در روند قانون‌گذاری، طرح و لایحه خشت اول هستند، بحث کیفیت نازل طرح‌ها برای وقتی دیگر، اما ماجرای لایحه مقابله با انتشار محتوای خلاف واقع در فضای مجازی پرونده حواشی و درس‌های مهمی را باز کرده که غفلت از آنها موجب پشیمانی است. تجربه این لایحه مشکل ضعف و ناکارآمدی ساختار نظام تدوین و بررسی لوائح در نهاد دولت را دوباره نمایش داد. ساختاری که محصول آن لوايحي غيرکارشناسي بوده وامکان هر نوع سوءاستفاده از قدرت و توزیع رانت و نقض حقوق ملت را فراهم می‌کند. بهمانه که وقتی این لوايح به مجلس می‌روند، با تغییرات غیرکارشناسی، سیاسی و گاه منفعت‌طلبانه وضعیت و کیفیت آنها بدتر و نازل‌تر هم می‌شود.
مروری بر روند تصویب لایحه فوق و نتایجی که از آن می‌توان گرفت، قابل توجه است.

۱- مدیران ارشد نظام سیاسی-اداری کشور خطاهای خود را اغلب توجیه می‌کنند و از مسئولیت می‌گریزند. اما پزشکيان برخلاف رویه با استرداد لایحه صادقانه با پذیرش این اشتباه آن را جبران کرد.

۲- شواهد حکایت از آن دارند که آقای پزشکيان زمانی که این لایحه را به مجلس فرستاد، از ایرادات فراوان حقوقی و اجرایی لایحه و موارد فراوان نقض حقوق اساسی آگاه نشده بود؟

۳- نقدهایی که پس از انتشار لایحه منتشر شدند، با پرده‌برداری از محتوای لایحه موجب آگاهی پزشکيان و استرداد لایحه شدند. قاعدتا اگر پزشکيان پیش‌تر آگاه به ایرادات لایحه بود، آن را به مجلس نمی‌فرستاد.

۴- با طرح انتقادات در عرصه عمومی، وزارت دادگستری و معاونت حقوقی دو بیانه جداگانه دادند برای دفاع از لایحه و عملکرد خود. هر دو بیانه خالی از استدلال کارشناسی و رهن بودند. مثلا نوشتند در لایحه مجازات‌ها تعدیل شدند. اما در لایحه مجازات افساد در ارض هم پیش‌بینی شده بود. مجازات از این شدیدتر؟ یا نوشتند در لایحه، مجازات‌ها به مسئولیت مدنی تبدیل شدند که مخالف متن لایحه است. لابد به رئیس‌جمهور هم به همین سیاق گزارش داده‌اند.

۵- وزارت دادگستری و معاونت حقوقی تمام مراحل بررسی و تدوین نهایی این لایحه را پشت درهای بسته انجام دادند. شواهد می‌گویند آقای رئیس‌جمهور از این پنهان‌کاری بی‌اطلاع بود.

۶- وزارت دادگستری در بیانه خود مدعی است «کسانی که این لایحه را خوانده باشند و بخواهند با انصاف قضاوت کنند، درمی‌یابند…» که چقدر این لایحه طرفدار آزادی و حقوق ملت است! مفهوم مخالف این است که مخالفان ادعای وزارت دادگستری، لایحه را به دقت نخوانده‌اند، انصاف هم ندارند. بی‌انصاف خواندن منتقدان سخنی غیراخلاقی است و نشان می‌دهد دست مدعی از استدلال تهی است و جوابی ندارد. مدعی از گفت‌وگو، دولتِ معنی نیافت/ راه نبرد از ظلام، ماه ندید از غبار.

۷- آیا در فرایند پنهان‌کارانه بررسی این لایحه، عمدی در کار بوده تا یک جریان خاص فکری-سیاسی دیدگاه‌های ناصواب خود را به نام پزشکيان پیش ببرد؟

۸- مهم‌ترین ویژگی فرایند بررسی لوائح در نهاد دولت پنهان‌بودن، ضعف شدید کارشناسی و عدم سازگاری با واقعیت‌های بیرونی است. در این فرایند در همه لوائح فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، بیشتر منافع و حفظ قدرت دولت هدف اصلی است تا منافع ملت. شبیه چاهی هستند که اگر برای ملت آب ندارند، برای چاه‌کن نان دارند. این فرایند نیازمند چند اصلاح مهم و ضروری است. از جمله: انتشار متن لایحه هم‌زمان با شروع رسیدگی در کمیسیون‌ها، ارسال لایحه برای نهادهای صنفی تخصصی و استادان درجه اول مرتبط با موضوع لایحه برای حضور در جلسات کمیسیون‌ها و اعلام اسامی آنها، انتشار اسامی و سمت حاضران در کمیسیون، انتشار صورت‌مذاکرات کمیسیون رسیدگی‌کننده، انتشار عمومی گزارش‌های کمیسیون‌ها به وزیران و رئیس‌جمهور و اعلام اسامی موافقان و مخالفان متن نهایی لوائح در کمیسیون‌ها و جلسه هیئت وزیران. وقتی اغلب این اقدامات در مجلس عملی می‌شود، چرا در دولت برای لوائح چنین کارهایی انجام نشود.

چنین کارهایی انجام نشود.

چهارشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۴ ۱۲ صفر ۱۴۴۷ ۶ آگوست ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۷۵
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

انتصاب علی لاریجانی به دبیری شورای عالی امنیت ملی

پایان یک گفتمان آغاز یک بازگشت

شرق: علی لاریجانی، چهره شناخته‌شده نظام سیاست‌گذاری جمهوری اسلامی ایران، بار دیگر در میانه تحولات حساس امنیتی کشور به‌کانون تصمیم‌گیری بازگشت. با حکم رئیس‌جمهور، لاریجانی به‌عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی منصوب شد. در حکم مسعود پزشکیان آمده است «ضمن نظارت مدبرانه و دقیق بر حسن اجرای امور دبیرخانه و هم‌افزایی دستگاه‌های مرتبط، نسبت به رصد و اولویت‌بندی مسائل و مخاطرات امنیت ملی، به‌ویژه تهدیدات نوظهور و فناوریانه، بازتعریف مفاهیم راهبردی و اتخاذ رویکرد هوشمندانه و مردم‌پایه متناسب با نظام مسائل امنیت ملی در راستای تحقق سیاست‌های کلی و منویات مقام معظم رهبری، حرکت کنید تا به امنیت پایدار در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی دست یابید. هدف، پاسداری از انقلاب اسلامی، تأمین عزت‌مندانه منافع و حفظ انسجام ملی، تمامیت ارضی

و تمامیت ارضی»

گزارش «شرق» از عمق نگران‌کننده‌افت تحصیلی در ایران و میانگین نمرات نهایی که به زیر ۱۰ رسیده است

معدل‌های تک‌رقمی

صفحه ۱۰

نگاهی به تأثیرگذاری مؤلفه‌های روانی بر فضای کشور در گفت‌وگو با حسین راغفر

ادراک مردم، طرح صهیونیست‌ها را ناکام گذاشت

این گفت‌وگو را در صفحه ۲ بخوانید.عکس:عباس کوزلی شرق

چهارشنبه ۱۵ و پنجشنبه ۱۶ مرداد ۱۴۰۴ نسخه کاغذی روزنامه منتشر نمی‌شود

قابل توجه دولت محترم

به اطلاع مخاطبان روزنامه «شرق» می‌رسانیم، در آستانه روز خبرنگار، به‌دلیل نبود کاغذ در بازار و بی‌نتیجه‌ماندن تلاش‌ها برای تأمین کاغذ، نسخه چاپی روزنامه در روزهای چهارشنبه ۱۵ مرداد و پنجشنبه ۱۶ مرداد ۱۴۰۴ منتشر نخواهد شد. ضمن پوزش از این وقفه، شما می‌توانید همچنان تازه‌ترین اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های «شرق» را از طریق وب‌سایت و شبکه‌های اجتماعی ما دنبال کنید. از همراهی و درک شما سپاسگزاریم.

برگزیده‌ها

بحران انسانی، کروگان سیاست و نظامی‌گری اسرائیل **غزه و تهدید اشغال کامل**

گزارشی درباره برکناری عجیب معاون وزارت نفت و چالش بزرگی که محسن پاک‌نژاد با آن مواجه شده است

بن‌بست وزیر

روایت مبتلایان به «آلویسی»؛ از رنج از دست‌دادن مژه‌ها ابروها و طاسی سر تا گرانی درمان و خرید کلاه‌گیس

از آینه تا انزوا

پیشنهاد سیاست‌تک‌رایی برای نجات زیرساخت‌های پایتخت

فرونشست زمین زلزله خاموش پایتخت

یادداشت

ضرورت خبرنگاری زنان

شیرین احمدنیا*

به تازگی به نظم می‌رسد که زنان خبرنگار یا روزنامه‌نگار، در صحنه رسانه‌های رسمی، جسورانه‌تر مطلب تهیه می‌کنند و سوز‌های‌شان متناسب‌تر با حساسیت‌های روز و نزدیک‌تر به مطالبات مردم از رسانه‌ها برای انعکاس مشکلات‌شان شده است. به‌عنوان مثال، عنوان‌های خبری مرتبط با مسائل مهاجران و خانواده‌های رد مرز شده، آسیب‌دیدگان از جنگ ۱۲روزه، افراد درگیر در مصائب زست‌محیطی و نظایر آن را با صراحت و روشنگری بیشتری طرح و منعکس کرده‌اند. مسلمان مدیران و مسئولان رسانه‌ها در تشخیص ضرورت و اهمیت طرح چنین موضوعاتی واقف، هوشیار و همراه بوده‌اند اما نتیجه کار که به چشم می‌آید، محتوای رسانه‌ای درخشانی به قلم روزبنده زنان خبرنگاری بوده که گاهی هم تن به هزینه‌هایی به‌واسطه جرئت‌مندی خود در انعکاس موضوعات خبری روز داده‌اند. این روزها خوشبختانه، شمار زنان قلم‌فرسای حاضر در صحنه، چه زنانی که حرفه‌شان اساساً فعالیت در رسانه تا همه چالش‌ها و معضلات آن است و چه زنانی که دارای تخصص و حرفه‌های دیگری هستند، اما بنا بهغدغه‌مندی‌های خود، دست به قلم هم می‌برند رو به افزایش است؛ زنان مسئولیت‌پذیری که نگاه و دریافت‌شان درباره مسائل اجتماعی را با دیگران در عرصه رسانه‌های رسمی یا رسانه‌های جدید و شبکه‌های اجتماعی به اشتراک می‌گذارند. هفدهم مرداد، بنا به بزرگداشت روز خبرنگار قصد دارم چند نکته را به این مناسبت درباره زنان و روزنامه‌نگاری بیان کنم و در واقع قدرانی خود را از حضور و فعالیت زنان در عرصه ارتباطات و رسانه به‌عنوان یک مخاطب مشتاق، ابراز کنم.

خانواده محترم علیزاده

درگذشت مرحوم مغفور محمدعلی علیزاده را صمیمانه

تسلیت عرض می‌کنیم.از خداوند سبحان برای آن مرحوم

علو درجات و برای بازماندگان صبر و اجر

آرزو می‌کنیم.

سید محمود حسینی، احمد نوروزی

محمد حسین ازدری، رضا نیک‌نداف

حجت میرزایی، سیدرسول حسینیان

محمدرضا کیانی، مهدی رحمانیان

۹ سال اشغال و صرف صدها میلیارد دلار هزینه نظامی، نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۱۱ از عراق که در آتش و خون غوطه‌ور بود، خارج شدند. سه سال بعد، داعش نیمی از خاک عراق را تصرف و «دولت اسلامی» را پایه‌گذاری کرد، پدیده‌ای که حتی تا فرانسه و حملات مرگ‌بار در سالن کنسرت باتاکلان در پاریس نیز امتداد یافت. در لیبی نیز پس از سقوط قذافی، کشور به سرعت در هرج و مرج فرورفت و گروه‌های تندروی اسلامی با بهره‌برداری از خلأ قدرت، حضور خود را تا ساحل و منطقه دریاچه‌های بزرگ آفریقا گسترش دادند.

عملیات‌های نظامی فرانسه همچون «سروال» و سپس «برخان» در آغاز توانستند پیشروی گروه‌های جهادی را مهار کنند، اما وسعت جغرافیایی منطقه و منابع محدود در کنار کودتاهای متوالی در مالی، بورکینافاسو و نیجر، در نهایت فرانسه را وادار به عقب‌نشینی کرد.

درمورد سوریه، اگرچه مداخله مستقیم نظامی برای سرنگونی رژیم صورت نگرفت، اما حمایت غرب از شورشیان سوری و به حاشیه راندن کامل دولت اسد، با نگاهی سیاه و سفید به پیچیدگی‌های منطقه، موجب شد در دسامبر ۲۰۲۴ رژیم او به دست اسلام‌گرایان سقوط کند. از آن زمان، جولانی، رهبر سابق گروه جهادی هیئت تحریرالشام و رئیس‌جمهور فعلی سوریه، نه‌تنها توانسته وحدت کشور را بازیابد، بلکه حتی تردیدهایی جدی درباره اراده‌اش برای حفاظت از اقلیت‌ها وجود دارد.

محترم این است که می‌گویید؛ باید از وضعیت مردم باخبر شویم، کسی نباشد که از وضعیت او ما بی‌خبر باشیم، خب با این خبر و تورم بسیار بالا و فقر و فلاکت در حال افزایش، چرا میزان دستمزدها را افزایش نمی‌دهید؟ شما چند میلیون کارمند و کارگر و بازنشسته دارید که در شرایط کنونی نیاز به توجه ویژه دارند، شما مستقیم می‌توانید به آنان کمک کنید و حقوق و مزایا را بالا ببرید و واجب‌تر از آنان شهروندانی هستند که شاغل نیستند و کار آزاد دارند، اکنون زمان دادن یارانه‌های درخور توجه به آنان است گرچه این اقدام در مقطع زمان خاصی تورم بالا می‌برد، اما قدرت خرید را افزایش می‌دهد، آمارها و ترانکشن‌ها واضح و مشخص است و درآمدها به‌صورت سیستمی قابل کنترل هستند، این بحران‌ها در حال لبریزشدن هستند، مانند همین بحران آب و برق و گاز که یک روزی جدی گرفته نشده است و اکنون بر لبه پرتگاه نشستیم، بنابراین قبل از بدتر شدن اوضاع، لازم است ستاد ویژه‌ای تشکیل شود و در اسرع وقت مشکلات اقتصادی مردم حل شود، اوضاع آتومیک فعلی تبعات زیان‌باری در ابعاد زیست و کنش اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و حتی امنیتی خواهد داشت. نکته دیگری که هنوز جدی گرفته نشده مشکل اساسی اینترنت و فیلترینگ آن است؛ برای شهروندان عادی، روزنامه‌نگاران، خبرنگاران، کسبه و اصناف این مسئله باید حل شود. یک نکته ظریف را در لابه‌لای این یادداشت قید می‌کنم، امیدوارم حکمرانان در آن تامل کنند، استحکام و همدلی میان شهروندان و نخبگان در طول جنگ ۱۲ روزه به‌شدت خود را به نمایش گذاشت، مردم، نخبگان، تمام گروه‌ها و احزاب سیاسی یکصدا کشور را در آغوش گرفتند، آیا زمان آن نرسیده است که احزاب سیاسی قدرتمندی برای کشور و نظام سیاسی شکل بگیرد تا سیستم ریاستی و پارلمانی ما پر قدرت خود را به نمایش بگذارد تا نخبگان زمام امور را به دست بگیرند؟

۵ صفحه ادامه‌در

اردوان امیراصلانی

به لیبی را آغاز کردند. در مورد سوریه، رژیم اسد متهم به استفاده از سلاح‌های شیمیایی شد، اما رئیس‌جمهور وقت آمریکا، باراک اوباما، در آخرین لحظه از مداخله نظامی صرف‌نظر کرد.

در مورد ایران، بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل، خطر «فوری» تبدیل‌شدن ایران به یک قدرت هسته‌ای را بهانه‌ای برای حملات اسرائیل قرار داد و دونالد ترامپ را برخلاف وعده‌های انتخاباتی‌اش متقاعد کرد که به سایت‌های هسته‌ای فردو، نطنز و اصفهان حمله کند.

این مداخلات در عراق و لیبی در ابتدا با پیروزی‌های سریع نظامی همراه بود. بغداد در کمتر از یک ماه پس از آغاز حمله در مارس ۲۰۰۳ سقوط کرد. در لیبی نیز عملیات ابتدا توسط فرانسه، بریتانیا و آمریکا آغاز شد، اما به سرعت تحت فرمان ناتو قرار گرفت و با سقوط رژیم قذافی و اعدام علنی او پایان یافت. اما این پیروزی‌ها با چه بهایی به چه نتیجه سیاسی‌ای انجامیدند؟ پس از

یادداشت

مسائل عمده‌ای را که امروز کشور و مردم با آنان دست و پنجه نرم می‌کنند می‌توان در سه محور خلاصه کرد و میزان آگاهی حکمرانان و دولتمردان در ر آن سه موارد بررسی و احصا کرد ۱- مسائل کلان کشور که قطعاً حکمرانان بیشتر از هر شهروندی در جریان آن هستند، مانند مسائل امنیتی، استراتژیکی، دفاعی، محیط زیست، کمبود انرژی، خشک سالی، آلودگی هوا، فرونشست زمین، معضلات بی‌شمار تهران با جمعیت انبوش، فقر و تورم بالا، سیاست خارجه پیچیده، تحریم‌های فلج‌کننده و ده‌ها مورد دیگر ۲- مسائلی که بخش زیادی از آن را حکمرانان و دولتمردان می‌دانند و با بخشی از آن بیگانه هستند، درحالی‌که مردم از درصد پائین

آن نیز رنج می‌برند، مانند اینکه گاهی قیمت انواع اقلام، کالاها و خدمات ضروری و حیاتی مردم سیر صعودی پیدا می‌کند، قیمت نان، برنج، گوشت، ماکارونی، حبوبات، لبنیات، میوه‌جات، پوشاک و... به‌صورت سرسام‌آوری در حال افزایش است و دولت فقط نظاره می‌کند، برخورد دولت به شکل دستوری و حتی متناقض در لابه‌لای اطلاعیه‌ها و سخنرانی‌ها منعکس می‌شود. مثلا معاون اول رئیس‌جمهور از احتکار کالاها توسط محترکان صحبت می‌کند و افزایش قیمت‌ها را در توطئه سودجویان داخلی و خارجی می‌داند، وزیر دادگستری از قوه قهریه توسط سازمان تعزیرات می‌گوید، سازمانی که ارزش‌یابی فعالیت‌هایش برای مردم ملموس نیست و اصلا نمی‌دانیم در چه موردی این سازمان عرض و طویل اقدام کرده و به نفع کشور و مردم برنامه‌ریزی و اجرا کرده است البته شاید در زمینه‌های مختلفی اقدامات اساسی انجام داده اما شناخت مردم از این سازمان اندک است. از طرف دیگر وزارت جهاد کشاورزی قیمت‌ها را بر مبنای مصوبات رسمی و تصمیمات دولت می‌داند، اینکه کالاها و خدمات به‌وفور یافت می‌شود، شکی نیست، اما باید بپذیریم با قیمت زیاد و گراف توزیع می‌شود که به‌دور از هر عدالت اجتماعی است، بله کاملاً باید این اصل اقتصادی را بپذیرفت، زمانی که کالاها و خدمات گران می‌شوند، برگرداندن قیمت آنان به قبل، به‌علت افزایش مواد اولیه، افزایش قیمت انرژی و کمبود انرژی، اصطلاحاً بین کارفرما و کارگر، میزان سود کارفرما، دستمزد کارگر، کیفیت پایین محصولات و بی‌ارزش‌شدن پول ملی، غیرممکن خواهد شد، اقتصاد منتظر دستور نمی‌ماند، اما تورم که پله‌پله بالا می‌رود و در حال آسیب‌زدن به اقشار وسیعی از مردم است، سؤال از رئیس‌جمهور

چنین کارهایی انجام نشود.